

Veiligheids- en gezondheidsbeleid
Kindercentrum Zus & Zo
Nieuw-Amsterdam, juli 2025

Inhoud

Inleiding	3
Missie en visie	4
Visie kindercentrum Zus & Zo	4
Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)	5
Beleidscyclus	5
Grote risico's.....	6
Omgaan met kleine risico's	9
Thema's uitgelicht	10
Grensoverschrijdend gedrag	12
Communicatie en afstemming intern en extern	15
Ondersteuning en melding van klachten	16

Inleiding

Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe wij op onze locatie werken aan veiligheid en gezondheid. Wanneer kinderen de opvang bezoeken brengt dit gezondheidsrisico's met zich mee. Het doel is om kinderen en onze medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel-, leer- en leefomgeving te bieden. Waarbij kinderen beschermd worden tegen grote risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's.

De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

1. Het bewustzijn van mogelijke risico's.
2. Het voeren van een goed beleid op risico's.
3. Het gesprek hierover aangaan met elkaar en met externe betrokkenen, zodat het een continu proces blijft.

Om dit beleid tot stand te brengen hebben wij samen met de medewerkers gekeken naar een zo veilig en gezond mogelijke manier van werken. De grote risico's zijn beschreven in dit beleid.

Wij hebben de beschikking over diverse protocollen die ons een leidraad bieden tijdens ons werk. Wij werken met de volgende protocollen ten aanzien van ons **veiligheidsbeleid**;

- Uitstapjes/vervoer
- Hygiëne en veiligheid
- Sterfgevallen

Ten aanzien van ons **gezondheidsbeleid** werken wij met de volgende protocollen;

- Ziekte, medicijn en ongevallen
- Hoofdluis

Hiernaast werken wij ook met onderstaande protocollen

- Meldcode.
- Vermissing.
- Seksuele opvoeding.
- Veiligheid voor dreiging van buitenaf.
- Warmte en zon
- Kinderen en media
- Huilen
- Voeding
- Veilig slapen en wiegendood preventie
- Inbakeren

Onze protocollen worden regelmatig geëvalueerd met onze pedagogisch medewerksters en jaarlijks gecontroleerd en eventueel bewerkt.

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is ten alle tijden inzichtelijk voor de pedagogisch professionals, stagiaires, groepshulpen en ouders.

Missie en visie

Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde omgeving. Dit doen we door:

- Kinderen af te screenen voor grote risico's
- Kinderen te leren omgaan met kleinere risico's
- Kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling

Visie kindercentrum Zus & Zo

Iedere pedagogisch professional, ieder persoon heeft een bepaalde kijk op hoe kinderen zich ontwikkelen, wat kinderen aan zorg nodig hebben en welke normen en waarden voor kinderen belangrijk zijn. Samen en in overleg komen we dan tot een bepaalde manier van werken en een duidelijke visie voor Zus & Zo.

Wij kunnen ons erg vinden in de opvattingen van Thomas Gordon. Deze opvattingen zijn dan ook terug te vinden in onze visie en ons handelen. Thomas Gordon is een kinderpsycholoog die zich vooral bezig heeft gehouden met de relatie tussen ouders en kinderen.

De visie van Gordon:

Uitgangspunten:

- Respect voor kinderen
- Kinderen serieus nemen
- Verbeteren van communicatie
- Kinderen lossen zelf hun conflicten op
- Opvoeder is scheidsrechter

Kenmerken:

- Actief luisteren
- Ik-boodschappen geven
- Cursussen

De meerwaarde van kinderopvang komt voort uit het samen zijn met anderen, het leren van en met elkaar. Hierdoor kunnen kinderen hun kwaliteiten, in samenspel met andere kinderen én door hun relatie met de groepsleiding leren herkennen, ontwikkelen en bevestigen. Wij hechten daarom veel waarde aan de interactie tussen de groepsleiding en de kinderen.

Een andere, zeer belangrijke, functie van kinderopvang is het vroegtijdig onderkennen van signalen die ofwel mogelijk kunnen wijzen op een afwijkende ontwikkeling van het kind, ofwel kenmerkend zijn voor problemen in de thuissituatie.

Doelstellingen

- Voorkomen van ongelukken, verwondingen en gezondheidsrisico's.
- Creëren van een veilige en hygiënische omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Voldoen aan de wet- en regelgeving.

Het doel van het veiligheids- en gezondheidsbeleid is dat alle medewerkers zich verantwoordelijk voelen en zich bewust zijn van de risico's die het kindercentrum met zich mee draagt. We richten ons op een goed beleid rondom de belangrijkste risico's en maken dit bespreekbaar met elkaar en met de leidinggevende. Zo bouwen we samen aan een gezonde en veilige plek waar kinderen vol vertrouwen kunnen spelen, ontdekken en groeien.

Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)

Beleidscyclus

Ieder teamoverleg bespreken we de verschillende protocollen en de onderwerpen uit het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Op basis van de uitkomsten van de checks maken we een actieplan. Ook creëren we tijdens het teamoverleg ruimte voor evaluatie van de uitgevoerde checks. Op basis van de uitkomsten van de checks, werkvormen en andere evaluaties passen we ons beleidsplan eventueel aan.

De Risico-inventarisatie en evaluatie vormt een essentieel onderdeel van ons veiligheids- en gezondheidsbeleid. Met de risicomonitor brengen wij systematisch alle veiligheids- en gezondheidsrisico's binnen Zus & Zo in kaart, zodat we deze kunnen beperken of wegnemen.

Wat doen we concreet?

- Wij werken met de risicomonitor, hiermee voeren wij jaarlijks een volledige RI&E uit voor het kindercentrum. De risicomonitor helpt ons om op gestructureerde wijze alle risico's te signaleren en te beoordelen.
- We kijken hierbij naar alle binnen- en buitenruimtes, de gebruikte materialen, de werkprocessen en het handelen van kinderen en medewerkers.
- Bij belangrijke veranderingen, actualiseren we de RI&E tussentijds.
- De RI&E wordt uitgevoerd door de kantoormedewerkers in samenspraak met de pedagogisch professionals.

Welke onderwerpen nemen we mee?

- **Fysieke veiligheid**, vallen, stoten, verslikken, verdrinken, beknellen, brandveiligheid, giftige stoffen.
- **Sociale veiligheid**, omgangsnormen binnen het team, tussen kinderen en in contact met ouders en derden.
- **Gezondheid en hygiëne**, infectierisico's, luchtkwaliteit, schoonmaakprocedures, voedselveiligheid.
- **Arbeidsomstandigheden**, werkdruk, fysieke belasting, psychosociale belasting.

Op basis van de resultaten uit de Risicomonitor stellen we een plan van aanpak op, waarin staat welke risico's aandacht vragen, welke maatregelen genomen worden, wie verantwoordelijk is en binnen welke termijn de acties worden uitgevoerd. Tot slot wordt geëvalueerd of de aanpassingen hebben geleid tot verbetering.

Grote risico's

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. Zus & Zo doet er alles aan om deze grote risico's uit te sluiten. Wij volgen wettelijke richtlijnen en kwaliteitsnormen.

Wanneer het gaat om veiligheid kunnen we onderscheid maken tussen de volgende vormen:

1. Fysieke veiligheid, heeft te maken met de fysieke omgeving van de opvang en de risico's van lichamelijk letsel.
2. Gezondheid
3. Sociale veiligheid, heeft te maken met relaties van kinderen en volwassene, kinderen onderling en volwassenen onderling.

Bovengenoemde aspecten kunnen pas gewaarborgd zijn als een kind zich emotioneel veilig voelt. In het pedagogisch beleid is het waarborgen van emotionele veiligheid één van de basisdoelen.

Vallen van hoogtes

Jonge kinderen hebben nog onvoldoende evenwichtsgevoel, coördinatie en inschattingsvermogen. Hierdoor bestaat het risico dat zij vallen van verhoogde oppervlakken zoals verschoontafels, stoelen of speeltoestellen.

Spelen is voor kinderen een manier om hun capaciteiten in te schatten. Dit maakt deel uit van het leren omgaan met risico's, maar moet wel veilig gebeuren. Om ongelukken met spelende kinderen te minimaliseren, controleren wij onze speeltoestellen op veiligheid. Pedagogisch professionals zijn alert op het sluiten van de bedjes en laten kinderen niet alleen op de commode. Afhankelijk van de leeftijd, zit het kind vast met een riempje in de kinderstoel. Er is altijd toezicht.

Mocht een kind van hoogte vallen dan hebben onze pedagogische professionals voldoende kennis hoe te handelen door de jaarlijkse EHBO en BHV trainingen.

Verstikking

Vooraf jonge kinderen verkennen de wereld met hun mond, waardoor het risico op verstikking groot is. Verstikkingsgevaar ontstaat wanneer kinderen kleine voorwerpen, voedsel of speelgoed in hun mond stoppen die de luchtwegen kunnen blokkeren.

Om verstikking te voorkomen wordt er bij de aanschaf gekeken of het passend bij de leeftijd is. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de kwaliteit van het materiaal. Etenswaren worden zo gesneden dat ze voor kinderen makkelijk te eten zijn en verstikking minimaal is. Druiven worden in de lengte gesneden. Er wordt altijd in een stoel aan tafel gegeten en kinderen eten altijd onder het toezicht van de pedagogisch professional.

Mocht het voorkomen dat een kind zich verstikt in een voorwerp of eten, dan weten onze pedagogische professionals hoe te handelen door de jaarlijkse EHBO en BHV trainingen.

Vergiftiging

Kinderen kunnen in aanraking komen met schadelijke of giftige stoffen zoals schoonmaakmiddelen, medicijnen of verzorgingsproducten.

Schoonmaakmiddelen en tassen van de medewerkers worden opgeborgen in een afgesloten kast zodat kinderen niet de kans krijgen om gevaarlijke middelen tot zich te nemen.

Mocht een kind in aanraking is komen met schadelijke of giftige stoffen dan weten de pedagogische professionals hoe te handelen door de jaarlijkse EHBO en BHV trainingen.

Na een eventuele handeling zullen de pedagogisch professionals altijd contact opnemen met een huisarts voor advies en/ of nacontrole.

Verdrinking

In de zomer spelen wij als het warm weer is graag met water. Dit doen wij door gebruik te maken van een watertafel, sproeier of badje. Ook kleine hoeveelheden water vormen een risico voor jonge kinderen.

Als wij met water spelen is er ten alle tijden een pedagogisch professional aanwezig die de kinderen in de gaten houdt. Mochten we besluiten niet meer met het water te spelen dan maken we het badje of de watertafel leeg. We controleren regelmatig de speelplek op mogelijk watergevaarlijke situaties.

Mocht het voorkomen dat een kind te maken krijgt met verdrinken dan weet de pedagogisch professional hoe te handelen door de jaarlijkse EHBO en BHV trainingen. Daarnaast zal er altijd contact opgenomen worden met de huisarts voor advies en/ of nacontrole.

Verbranding

Kinderen kunnen zich verbranden aan hete voorwerpen, vloeistoffen of oppervlakken. Door hun nieuwsgierigheid en beperkte kennis van gevaar lopen ze risico op brandwonden.

De pedagogisch professionals zijn zich bewust van verbrandingsgevaaren. Zo zijn bijvoorbeeld de stopcontacten voorzien van beveiliging, radiatoren zijn afgeschermd, liggen snoeren buiten het bereik van kinderen en staan waterkokers op een plek waar kinderen niet bij kunnen. Hete dranken worden weggezet op een plek waar kinderen niet bij kunnen. Bij het toilet van de kinderen is alleen een koud water kraan aanwezig. In de maanden mei t/m september worden kinderen dagelijks ingesmeerd met zonnebrandcrème en op zonnige dagen buiten deze maanden om smeren we de kinderen ook in om ze te beschermen tegen verbranding. Daarnaast zijn er veel schaduwplekken in de tuin aanwezig.

Mocht een kind zich toch verbranden tijdens de opvang, dan weten de pedagogische professionals hoe te handelen door de jaarlijkse EHBO en BHV trainingen.

Onbevoegde toegang

Het in gevaar brengen van de veiligheid van de kinderen. Dit zou kunnen leiden tot meenemen van een kind door een onbevoegd persoon.

Om de fysieke veiligheid van de kinderen te waarborgen hebben wij deurafspraken. Voorop staat dat wij kinderen nooit aan een volwassene meegeven die niet bij ons bekend is. Tijdens de intake geven ouders door middel van een toestemmingsformulier aan, wie het kind mogen komen halen. Er kunnen in het gebouw niet zomaar mensen naar binnen, de deur zit op slot en bezoekers moeten eerst aanbellen.

Indien het toch is misgegaan: Directe veiligheid waarborgen: We verzoeken de persoon het pand te verlaten, indien nodig wordt er gealarmeerd.

Wiegendood

Wiegendood is het plotseling en onverwacht overlijden van een baby tijdens de slaap zonder aanwijsbare oorzaak. Hoewel de exacte oorzaak onbekend is, zijn er bekende risicofactoren die het risico kunnen vergroten.

Om het risico te verkleinen zorgen we altijd voor een veilige slaapomgeving voor baby's. Baby's worden altijd op hun rug gelegd om te slapen, de bedjes worden kort opgemaakt en we gebruiken veilige vlakke matrasjes. Baby's worden passend aangekleed en we zorgen voor een aangename temperatuur. De uitgebreide werkwijze staat omschreven in ons protocol: veilig slapen.

Als het toch misgaat dan is dit een hele ingrijpende gebeurtenis voor iedereen. We schakelen de hulpdiensten in en zorgen voor goede nazorg, zoals gesprekken en begeleiding.

Vermissing

Vermissing betekent dat een kind onbedoeld uit het zicht en bereik van de kinderopvang verdwijnt. Vermissing brengt het kind in gevaar door blootstelling aan verkeersrisico's, weersomstandigheden of andere bedreigingen.

Om vermissing te voorkomen zorgen we ervoor dat de kinderen altijd goed geregistreerd worden en de medewerkers weten precies hoeveel kinderen er aanwezig zijn. We werken altijd volgens het toegestane leidster-kind ratio zodat er een veilige groepsgrootte is en de medewerkers het overzicht kunnen houden. De deur is op slot en de hekken van de buitenspeelplaats zijn dicht, zodat kinderen niet ongezien kunnen weglopen.

Medewerkers kennen het protocol vermissing en weten hoe te handelen.

Grensoverschrijdend gedrag/ kindermishandeling

Grensoverschrijdend gedrag omvat alle vormen van ongewenst of ongepast gedrag waarbij de fysieke, emotionele of sociale grenzen van het kind worden overschreden. Dergelijk gedrag brengt de veiligheid, het welzijn en de ontwikkeling van de kinderen ernstig in gevaar.

We zijn alert op screening van nieuwe medewerkers, alle medewerkers hebben een verklaring omtrent gedrag. We creëren een open cultuur waarin collega's elkaar durven aan te spreken. In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan met respect voor normen en waarden. Zo leren kinderen wat wel toelaatbaar is en wat gepast en ongepast gedrag is. Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze direct aangeven als ze bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We werken met een vier-ogen beleid en dit beleid wordt goed nageleefd. In ons personeelshandboek staat omschreven hoe je je als pedagogisch professional opstelt tegenover kinderen, collega's en ouders.

Medewerkers zijn alert op mogelijke signalen die kunnen duiden op problemen of grensoverschrijdend gedrag in de thuissituatie. Het tijdig signaleren is essentieel om het kind de juiste ondersteuning en bescherming te bieden.

Als we vermoedens hebben van grensoverschrijdend gedrag/ kindermishandeling:

We volgen de stappen uit de meldcode en maken eventueel een melding bij veilig thuis.

Omgaan met kleine risico's

Onze missie is, onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met over bescherming doen we de kinderen ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen onaanvaardbare risico's een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren.

Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op fysieke gezondheid
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot sociale vaardigheden

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Door goede afspraken te maken met kinderen kunnen deze gemiddeld vanaf hun tweede levensjaar leren omgaan met diverse kleine risico's. Denk ten aanzien van veiligheid bijvoorbeeld aan afspraken die gelden tijdens spelsituaties of activiteiten en hoe om te gaan met bijvoorbeeld speelgoed en gereedschap. Om kinderen mee te laten helpen om risico's te beperken kunnen ook ten aanzien van gezondheid afspraken gemaakt worden. Denk aan handen wassen na het toiletbezoek of het niezen/hoesten in de elle boog.

Wij hebben bij Zus & Zo een mooie ontdektuin, zoals het woord het al zegt willen wij kinderen hier op een verantwoorde manier laten spelen en ontdekken. Dit betekent dat er risico's aanwezig zijn, maar wij willen kinderen leren hoe ze met deze risico's om moeten gaan. Het belang van risicovol spelen is dat kinderen grenzen leren kennen en verleggen. Bij risicovolspel hoort dat er soms iets mis gaat en natuurlijk proberen wij grote risico's uit de weg te gaan, maar we vinden het belangrijk dat ze leren omgaan met kleine risico's. De planten en bomen in onze tuin zijn allemaal niet giftig en niet gevaarlijk voor de kinderen. Onze tuin daagt uit en prikkelt hun creativiteit. Hoe ga ik die heuvel op klimmen of hoe klim ik over de boomstammen heen? Wij controleren de buitenruimte op gevaarlijke of scherpe voorwerpen. Na het buitenspelen controleren wij kinderen op teken en de zandbak wordt gecheckt op eventuele uitwerpselen van dieren en afgeschermd als we er niet in spelen.

Kinderziektes

Kinderziektes zijn infectieziektes die vaak voorkomen bij jonge kinderen. Deze ziekten verspreiden zich gemakkelijk binnen de groepen in de kinderopvang.

Regelmatig hebben we te maken met de gebruikelijke kinderziektes. Zodra wij meer dan drie gevallen hebben en de ziekte dus besmettelijk is, printen we een document met informatie over de desbetreffende ziekte mocht er sprake zijn van een ziekte die rondgaat. Hierop staan adviezen voor ons maar ook voor ouders. Deze hangen we op bij de entree.

De maatregelen die wij hiertegen treffen, zijn het extra goed letten op de hygiëne. Hebben we bijvoorbeeld te maken met een buikgriep epidemie dan wordt er extra gelet op de handhygiëne, ook worden de wc'tjes en de verschoonruimtes extra schoongemaakt.

Kleine valpartijen

Kinderen kunnen tijdens het spelen struiken, uitglijden of vallen wat kan leiden tot een schaafwond of lichte kneuzing.

Wij zorgen voor een veilige en kindvriendelijke speelomgeving. Binnen en uiten wordt gelet op gladde vloeren, losse materialen of obstakels waarover kinderen kunnen struikelen. Medewerkers houden altijd toezicht, maar toch hoort vallen ook bij het opgroeien. Als een kind zich bezeert, wordt het direct opgevangen en gerustgesteld.

Thema's uitgelicht

In dit hoofdstuk beschrijven we, hoe we op onze locatie zorgen voor veiligheid en gezondheid binnen elk thema. Per thema leggen we uit welke maatregelen we nemen en hoe we hier continu aan werken. Deze informatie is gebaseerd op de uitkomsten van de checks en werkvormen, die ook in elke paragraaf te vinden zijn.

Veilig en gezond gebouw

Om de kans op ongelukken zo klein mogelijk te maken, zorgen we voor een veilige, overzichtelijke en kindvriendelijke omgeving. Ons gebouw is ingericht op de behoeften van jonge kinderen, met kindvriendelijke materialen. Meubilair en speelmaterialen worden regelmatig gecontroleerd op schade en slijtage. Traphekjes, deur strips en duidelijke afscheiding tussen groepen en speelruimtes verkleinen de kans op struikelen, vallen of knelpunten. Daarnaast houden medewerkers actief toezicht en leren kinderen veilig omgaan met hun omgeving. Ook een gezond binnenmilieu is belangrijk; schone lucht, een prettige temperatuur en geen harde geluiden. Zo voorkomen we gezondheidsklachten, stress en een snelle verspreiding van ziekteverwekkers. Daarnaast is een veilig gebouw een plek waar de kans op brand minimaal is. Met de checklist hebben we al deze onderwerpen doorlopen en beoordeeld.

Om het gebouw veilig en gezond te houden, is het daarnaast belangrijk dat we duidelijke (werk)afspraken hebben. Het hele team kent deze afspraken en houdt zich daaraan. Door middel van werkvormen hebben we de afspraken met elkaar besproken, onze kennis over dit thema opgefrist en bekeken of de bestaande afspraken in de praktijk werkbaar zijn.

Speelplezier

We zorgen ervoor dat spelactiviteiten uitdagend en gezond verlopen. We bieden materialen en activiteiten aan die passen bij de leeftijd, ontwikkeling en interesses van de kinderen. Ook hebben we onderzocht of ons speelmateriaal veilig, hygiënisch en uitdagend is. In de werkplannen hebben we het gebruik van de speelmaterialen opgenomen. Bijvoorbeeld: klein materiaal wordt aan tafel gebruikt, we staan het niet toe dat er met speelgoed gegooid wordt en we zijn zuinig op onze spullen. We zien het belang van risicovol spel en geven kinderen voldoende ruimte om zelf te ontdekken. Hiervoor gebruiken we de Risi-go or No-go: kijk naar de speelwaarde, kijk naar het kind, kijk naar de situatie en kijk naar het gevolg.

Uit de checklist van de RI & E is het actiepunt, spelen bij de ingang van het terrein van de opvang gekomen. Dit hebben wij beoordeeld en onze buitenspeelsituatie is zo ingericht dat kinderen wel bij de ingang van het terrein kunnen spelen. De veiligheidsrisico's zijn hier klein, dus wij gaan hier geen actie op ondernemen.

Op stap

Voor het thema Op stap zijn we nagegaan hoe de veiligheid is geregeld wanneer we met de kinderen buiten de opvang op pad gaan. We hebben gekeken naar vervoer en begeleiding. En naar de afspraken die we met het team en kinderen maken om de tijd dat we (onder)weg zijn, veilig te laten verlopen.

Het komt zelden voor dat we een uitstapje maken met de kinderen. Wel wordt er af en toe gewandeld met de kinderen. We hanteren de richtlijnen uit ons protocol uitstapjes en vervoer en zorgen er bijvoorbeeld voor dat een pedagogisch professional niet alleen op pad gaat met de kinderen.

Smakelijk eten, smakelijk drinken

Voor de gezondheid van de kinderen en de medewerkers is het belangrijk dat we hygiënisch omgaan met eten en drinken. Dit staat omschreven in de protocollen voeding en hygiëne en veiligheid. Hierin staan bijvoorbeeld afspraken over het voorbereiden en bewaren van baby (fles) voeding. We zijn alert op de houdbaarheid van de producten en houden ons aan de richtlijn van het bewaren van koudere producten. We hanteren een gezond voedingsbeleid en zorgen voor een schone werk/ eetruimte. Goede handhygiëne vinden wij belangrijk, zeker ook voor de eetmomenten.

Verzorgd de dag door

Om kinderen veilig te verzorgen, maken we gebruik van een aankleedtafel die voldoet aan de wettelijke eisen. We hebben duidelijke afspraken met het team én de kinderen over bijvoorbeeld verschonen of toiletbezoek. Zo voorkomen we de verspreiding van ziektekiemen. We staan het bijvoorbeeld niet toe dat kinderen speelgoed meenemen naar het toilet, de handen moeten altijd gewassen worden na het toilet gebruik en de toiletten worden iedere dag zorgvuldig schoongemaakt. Tijdens de verzorgingsmomenten leren we kinderen ook over veiligheid en hygiëne.

Klaar voor bed

De overgang van thuis naar de kinderopvang is voor jonge baby's vaak ingrijpend. Ook al is de kwaliteit van onze kinderopvang nog zo hoog, er verandert veel voor een baby die naar de opvang gaat. Deze verandering in de routine van een baby kan stress veroorzaken. En stress vergroot de kans op wiegendood. Om de kans op wiegendood op onze opvang te minimaliseren, volgen we de richtlijnen uit ons protocol veilig slapen. Hierin wordt omschreven wat de veiligste slaaphouding is, dat we de bedjes kort opmaken en dat we regelmatig controleren bij de slapende kinderen. Ouders die wensen dat hun kind op buikligging te slapen wordt gelegd, wijzen wij op de risico's die daarmee gepaard gaan. Kiezen zij ondanks de preventieadviezen toch voor buikligging, dan wordt dit schriftelijk vastgelegd en door de eindverantwoordelijke ouders ondertekend. Ook als ouders wensen dat we hun kind inbakeren, moet hier een toestemmingsformulier voor ondertekend worden.

Zorgzaam en gezond

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is.

- Alle medewerkers hebben een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO en alle medewerkers hebben BHV en volgen jaarlijks herhalingscursussen.
- Alle incidenten waar EHBO of BHV is ingezet, worden vastgelegd en geëvalueerd om waar mogelijk verbetering door te voeren.
- We oefenen minimaal vijf keer per jaar een ontruiming.

In het protocol ziekte, medicijngebruik en ongevallen staat omschreven hoe wij omgaan met ziekte. Wanneer wordt een kind als ziek aangemerkt? Bij een besmettelijke ziekte hanteren wij de richtlijnen van de GGD. In veel gevallen is het weren van kinderen niet meer zinvol, doordat besmetting al heeft plaatsgevonden voordat een kind daadwerkelijk ziek wordt.

Samen sterk en veilig

Onze opvang is een plek waar we kinderen stimuleren om zich te ontwikkelen. Maar het is ook een plek waar de samenstelling van de groepen steeds anders is. En waar verschillende mensen regelmatig in- en uitlopen. Daarom is het belangrijk dat we goed nadenken over de veiligheid op deze momenten. Ook willen we de kans op kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag minimaliseren. Hiervoor hebben we een duidelijk vierogen-beleid, achterwachtingregeling én duidelijke afspraken om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Hieronder beschrijven we deze afspraken:

Grensoverschrijdend gedrag

Het kinderdagverblijf is een veilige plek waar kinderen zich in vertrouwen en geborgenheid kunnen ontwikkelen. Het waarborgen van de fysieke en emotionele veiligheid van kinderen is onze hoogste prioriteit. Grensoverschrijdend gedrag, in welke vorm dan ook, is volstrekt onaanvaardbaar.

Grensoverschrijdend gedrag in de kinderopvang kan vele vormen aannemen en heeft ernstige gevolgen voor kinderen.

Concrete voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag:

- o Fysiek geweld: slaan, schoppen, duwen, knijpen of andere vormen van fysieke agressie;
- o Verbaal geweld: schelden, kleineren, uitschelden of dreigen;
- o Psychisch geweld: pestgedrag, negeren, uitsluiten of manipuleren;
- o Seksueel misbruik: ongewenste aanrakingen, seksueel getinte opmerkingen of andere vormen van seksuele intimidatie;
- o Verwaarlozing: onvoldoende aandacht, zorg of toezicht, het niet voorzien van de basisbehoefte van een kind;
- o Passief grensoverschrijdend gedrag: het toekijken bij geweld of intimidatie zonder in te grijpen;

Gevolgen van grensoverschrijdend gedrag:

- o Fysieke schade: blauwe plekken, verwondingen, pijn;
- o Psychische schade: angst, stress, depressie, posttraumatische stressstoornis;
- o Ontwikkelingsstoornissen: problemen met hechting, sociale interactie, zelfvertrouwen en gedrag;
- o Langdurige effecten: moeilijkheden met het aangaan van relaties, vertrouwen in anderen en een verhoogd risico op psychische problemen op latere leeftijd;

Hoewel we vertrouwen op de professionaliteit van onze medewerkers, erkennen wij het risico op grensoverschrijdend gedrag nooit volledig uit te sluiten is. Risico's ontstaan met name in de volgende situaties:

- o Eén op één contact tussen volwassene en kind zonder zicht of toezicht;
- o Onvoldoende opleiding of bewustzijn van grenzen bij medewerkers of stagiaires;
- o Onveilige of onoverzichtelijke ruimtes;
- o Een cultuur waar grensoverschrijdend gedrag niet bespreekbaar is;
- o Angst om te melden of het idee dat het gedrag normaal is of wordt getolereerd;
- o Machtsmisbruik;

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op onze locatie heeft dit thema ook onze bijzondere aandacht.

We hebben de volgende maatregelen genomen grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen:

- o Tijdens team overleggen wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open cultuur te creëren waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- o In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij er respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is.

- Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te worden op momenten dat dit nodig is.
- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG-verklaring).
- We werken met een vier-ogenbeleid;
- Medewerkers kennen het vier-ogenbeleid;
- Het vier-ogenbeleid wordt goed nageleefd;
- Medewerkers worden aangemoedigd om incidenten te melden en wij zorgen voor een veilige omgeving waarin medewerkers zich vrij voelen om dit te doen;
- Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden bij signalen en vermoedens van grensoverschrijdend gedrag en medewerkers zijn op de hoogte van deze afspraken;
- Er is een protocol wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed en medewerkers weten hoe te handelen volgens dit protocol;
- Eén keer in de twee jaar hebben we met het gehele team een training over hoe te werken met de meldcode;
- Ouders worden geïnformeerd over het beleid en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag doormiddel van informatie in de nieuwsbrief;
- Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is inzichtelijk voor iedereen op onze website: www.kdvzusenzo.nl

Als een medewerker of leidinggevende vermoedt dat een collega zich grensoverschrijdend heeft gedragen of zelfs een strafbaar feit heeft gepleegd – zoals seksueel misbruik of fysiek geweld – dan wordt dit direct gemeld bij één van de houders van het kindcentrum. De houder draagt in deze situatie de verantwoordelijkheid voor het vervolgtraject en moet handelen volgens de zogeheten **MOA-regeling**: dit staat voor **Meld, Overleg- en Aangifteplicht**.

De MOA-regeling bestaat uit drie stappen:

1. **Melden** – De signalen of vermoedens worden direct gemeld aan de houder of leidinggevende. Zij zorgen voor een zorgvuldige documentatie van de feiten.
2. **Overleggen** – De houder is wettelijk verplicht om contact op te nemen met de **vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs**. Dit overleg is bedoeld om te toetsen of er voldoende reden is om aan te nemen dat een strafbaar feit is gepleegd, en hoe hiermee moet worden omgegaan. Het doel is een onafhankelijke en professionele inschatting van de ernst van de situatie.
3. **Aangifte doen** – Indien uit het overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er een redelijk vermoeden bestaat van een strafbaar feit, zoals seksueel misbruik, moet de houder **verplicht aangifte doen bij de politie**. Dit is geen keuze, maar een wettelijke verplichting. Intern afhandelen of het kind zelf ondervragen is nadrukkelijk niet toegestaan.

Deze stappen waarborgen dat er transparant, eerlijk en in het belang van het kind wordt gehandeld. Nazorg voor kinderen, ouders en medewerkers maakt altijd onderdeel uit van de afhandeling. De nazorg richt zich op het herstellen van vertrouwen en veiligheid binnen het kindercentrum.

Vier-ogen principe

Het vier-ogen principe zorgt ervoor dat kinderen nooit alleen zijn met één volwassene zonder dat er zicht of toezicht is van een tweede volwassene. Dit verkleint het risico op grensoverschrijdend gedrag en bevordert de veiligheid en transparantie binnen ons kindercentrum. Daarom hanteren wij onderstaand plan van aanpak in verband met het vier-ogen principe:

- Alle groepen hebben glas in de deuren waardoor er goed zicht is op alle groepen;

- Een pedagogisch professional mag alleen op de groep staan, zolang er op ieder moment een volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken;
- Aan het begin en einde van de dag of tijdens pauzes kunnen groepen worden samengevoegd zodat er meer toezicht is;
- Periodes met één medewerker worden geminimaliseerd. Wij werken met drie stamgroepen, er zijn dus minimaal drie pedagogisch professionals aanwezig en eventueel stagiaires;
- Pedagogisch professionals lopen gedurende de dag regelmatig bij elkaar naar binnen. Hun taken zijn zo met elkaar verweven dat ze elkaar even spreken om iets te overleggen of af te stemmen. Daardoor is er zicht op elkaar handelen;
- Er heerst een open cultuur waarin medewerkers elkaar aanspreken. De pedagogisch professionals weten dat hun collega meekijkt, juist om het voor de medewerkers veilig te maken om hun werk te doen;
- Uitstapjes worden altijd gedaan met minimaal twee personen;

In de vakantieperiodes zullen niet iedere dag drie groepen geopend zijn en zullen wij automatisch met minder pedagogisch professionals werken. Mocht er één pedagogisch professional kunnen werken dan proberen wij het zo te plannen dat er iemand aan kantoortaken kan werken bij Zus & Zo en zullen er dus twee personen aanwezig zijn. Mocht dit niet in te plannen zijn dan hebben wij in overleg met de oudercommissie besloten om te kiezen voor een 'schrikmoment'. Dit houdt in dat, op de dagen dat er een pedagogisch professional alleen werkt op de groep, er elk moment (onverwachts) een pedagogisch professional of leidinggevende langs kan komen.

Op de dagopvang is het wettelijk verplicht het vier-ogenprincipe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Vanuit de wet wordt geëist dat de opvang zodanig wordt georganiseerd dat een pedagogisch professional, pedagogisch professional in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt, en wel door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind.

Achterwacht

In de wet wordt de achterwachtingeregeling als volgt beschreven: Bij de opvang van meer dan drie aanwezige kinderen door maar één medewerker moet een achterwachtingeregeling worden getroffen waarin een achterwacht beschikbaar is die bij calamiteiten binnen vijftien minuten bij het opvangadres aanwezig is. Deze persoon is tijdens opvangtijden altijd telefonisch bereikbaar.

Binnen Zus & Zo hebben we de achterwacht als volgt geregeld:

Als in een uitzonderlijke situatie maar één medewerker aanwezig kan zijn en er geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtingeregeling worden toegepast. Dit betekent dat in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar is die binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn op de opvanglocatie. De (actieve) achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden. Jorien ter Brugge en Anneke Wolbers zijn wisselend telefonisch bereikbaar als achterwacht. Wij streven er naar dat dit in de praktijk weinig tot niet zal voorkomen. We plannen minimaal twee medewerkers in en er is altijd iemand aanwezig op kantoor.

Communicatie en afstemming intern en extern

Zus & Zo hecht veel waarde aan heldere en open communicatie over veiligheid en gezondheid. Dit doen wij op verschillende niveaus:

- Intern: Medewerkers worden regelmatig geïnformeerd over het veiligheids- en gezondheidsbeleid, resultaten van de RI&E, incidenten en verbetermaatregelen. Tijdens teamvergaderingen wordt veiligheid actief besproken en input van medewerkers wordt meegenomen in beleid en uitvoering.
- Ouders worden bij de intake, via nieuwsbrieven en ouderavonden geïnformeerd over ons beleid. Bij incidenten, ziekten of andere belangrijke zaken vindt tijdige en open communicatie plaats. We moedigen ouders aan om vragen, zorgen of suggesties met ons te delen.
- Extern: We onderhouden contact met externe partijen zoals de GGD, huisartsen en andere relevante instanties om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen en advies te ontvangen bij calamiteiten.

We vinden het belangrijk dat onze medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer we het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid opstellen of bijstellen, dan spelen zij daar allemaal een actieve rol in. Komt er een nieuwe medewerker op onze locatie werken? Dan zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid. En als dat nodig is, krijgt de nieuwe medewerker een extra opleiding of extra instructies. Zodat we zeker weten dat deze medewerker maatregelen kan nemen als dat nodig is.

Tijdens onze team overleggen staan mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's als vast punt op de agenda. Zo maken we deze onderwerpen bespreekbaar en kunnen we onze aanpak direct bijstellen als dat nodig is.

Tijdens onze intakegesprekken vertellen we ouders over ons beleid en onze aanpak op het gebied van veiligheid en gezondheid. Zo zijn zij meteen op de hoogte van onze visie. Daarnaast houden we alle ouders via de maandelijkse nieuwsbrief en via de oudercommissie op de hoogte van onze activiteiten op dit gebied. Zijn er vragen van ouders? Die beantwoorden we ter plekke als dat kan. En als de vraag voor meer ouders interessant is, dan zetten we hem ook in onze nieuwsbrief.

Onze veiligheids- en gezondheidsbeleid is in te zien op onze website: www.kdvzusenzo.nl.

Ondersteuning en melding van klachten

Wij vinden het erg belangrijk dat iedereen zich veilig en gehoord voelt. We doen ons uiterste best om een helder en zorgvuldig beleid te voeren op het gebied van veiligheid en gezondheid. Toch kan het gebeuren dat een medewerker of ouder een klacht heeft. Daarom hebben we een duidelijk en laagdrempelig proces voor het melden en behandelen van klachten.

- **Voor ouders en medewerkers**

Wij doen ons best om een zo duidelijk mogelijk beleid te voeren ten aanzien van de veiligheid en gezondheid. Het kan altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een klacht heeft. Wij gaan ervan uit dat deze als eerste besproken wordt met de desbetreffende pedagogisch professional en/of de directie van Zus & Zo. Mocht de ouder of medewerkers alsnog niet tevreden zijn dan kan hij/zij terecht bij de oudercommissie.

- **Oudercommissie**

Zus & Zo heeft een oudercommissie. De oudercommissie bestaat uit een vertegenwoordiging van minimaal 3 en maximaal 7 ouders/verzorgers van geplaatste kinderen. De OC denkt mee en zoekt oplossingen voor bepaalde zaken en eventuele problemen. De OC heeft adviesrecht aan de directie van Zus & Zo. Ouders met vragen kunnen deze mailen naar de OC. Zus & Zo is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en het daaraan verbonden Klachtenloket Kinderopvang. Vragen of opmerkingen richting de OC kunt u stellen via info@kdvzusenzo.nl.

- **Klacht indienen bij Geschillencommissie Kinderopvang**

Is uw klacht hierna nog niet opgelost? Dan kunt u het geschil voorleggen aan de Geschillencommissie Kinderopvang. U betaalt hiervoor een beperkte vergoeding (klachtengeld). Om dit te kunnen doen, moet u eerst de interne klachtenprocedure van de kinderopvangorganisatie doorlopen.